

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Moralske Tanker (DK)

Citation: Holberg, Ludvig: "Moralske Tanker", i Holberg, Ludvig: *Moralske Tanker*, udg. af F.J.Billeskov Jansen ; Jørgen Hunosøe , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1992, s. 108. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg13val-shoot-idm139659564822192/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Moralske Tanker

mod dit Skrift er udpresset af Misundelse. Eftertænk, at det smukke, som man ey kand gjøre efter, det sverter man. Eftertænk, at den som gjør mest, gjør mindst Skade, og Hunden bieffer ad Maanen, men bider den aldrig. Eftertænk, at den vinder Seyer, der ligesom et stort og ædelt Dyr uden Bevægelse hører Hundene at gjøse. Eftertænk ogsaa, at Vrede og Hævngierighed er Tegn til et svagt og skrøbeligt Sind.

--- *Quippe minuti*
Semper & infirmi est animi exiguique voluptas
Ultio ---

Keiser *Constantinus Magnus* blev engang advaret, at man havde handlet ilde mod hans Støtte, saa at Ansigtet derpaa var gandske skamferet. Men han, i steden for at hævne sig, visede dem sit Ansigt, at det var gandske heelt og holdend. De Lacedæmoniske *Ephori*, da dem blev sagt, at nogle Clazomeniske Gesanterere havde af Spot svertet deres Dommer-Stole, som de sadde paa, lode alleene offentlig udraabe, at det skulde staae de Clazomenier frit for at være uhøflige. *Arcesilaus* blev engang udskieldet af en Poet; men, i steden for at svare ham, førte han ham hen paa et offentligt Sted, hvor alle kunde høre ham skielde. Hvis dit Skrift er got, forsvarer det sig selv, og hvis det er slet, kand det ved ingen Apologie blive got. Thi Apologier for et slet Skrift, er ikke andet end en ubestendig *Femis*, som skiuler til en Tiid en Materies Fejl, men gjør den ikke bedre.

Jeg for min Part haver haft størst Anfægtning formedelst mine beste Skrifter. Jeg haver tilforn med Iver figtet mod mine *Censores*, men, saasom jeg af Erfarenhed haver lært, at de mest desarmes ved Tausshed, haver jeg tiet stille, og ladet *Publicum* være Dommer. Gjør du det samme, og lad din Modstander ikke faae sin Villie frem: han venter en Apologie, og maaskee haver allerede forsynet sig med Materialier til en *Replique*. Tænk, hvor ilde han vil blive til mode, naar han seer, at Krigen, hvortil han haver gjort store Præparatorier, haver Ende. Det vil gaae ham, som den, der haver samlet paa Kalk, Steen og Tømmer til en Bygning, men siden merket, at Grunden, hvorpaa Bygningen skal settes, hører ham ikke til, saa at han derudover maa sukke og sige: *Oleum & operam perdidit*.

Det holdes for en Tapperhed at gaae sin Fiende under Øjene: men

det er en virkelig Mandhaftighed at foragte den. *Socrates* blev engang slagen paa Gaden, og, i steden for at slaae igien, lod tegne disse Ord paa sin hovne Pande: *N. N. fecit*. En brav Kriigsmand blev i vor Tiid skjieldet for en *Poltron*: i steden for at hævne sig, spurte han de Nær-værende, om de holdte ham for at have fortient saadan Titel. Da alle vidnede om hans *Bravoure*, gik den anden bort udi Fortvivlelse, ja meer, end om han virkeligen havde været prygled: saa at denne kaaldsindige Opførsel havde samme Virkning, som *Socratis*: *Quid si Asinus me calcitret*. Mange bryde Fred med berømmelige Mænd, ikke udaf Had, men af *Ambition*, paa det at de som Dverge kand have den Ære at duellere mod Kiemper. Mit Raad skal derfor være, at hvis du endeligen vil besvare den haarde *Censure*, du lader Svaret alleene blive saadant: *Saasom N. N. haver nyligen ved en haard Critique søgt at sværte mit Skrift, saa beder jeg, at Læseren vil conferere Skriftet med Critiquen, for deraf at dømme, hvilken af os der haver ret.*

FINIS.